

BÜLTEN

www.turkisrael.org

İSRAİL'DEKİ TÜRKİYELİLER BİRLİĞİ YAYIN ORGANI

SAYI 67 TEMMUZ 2016

TERÖR BU KEZ TEL AVİV'İN KALBİ SARONA'YI VURDU

9 Haziran 2016 tarihinde Tel Aviv'in en işlek alışveriş ve yeme-içme mekanları arasında gösterilen Sarona, Hamas terör örgütü üyesi 2 Filistinli teröristin saldırısına uğradı. Saldırıda 4 İsrailli masum sivil öldürüldü.

Terör saldırısı Sarona'da bulunan Max Brenner adlı kafe-lokantada gerçekleşti. Takım elbise giymiş iki Filistinli terörist önce sipariş verip ardından ceplerinden çıkardıkları tabancalarla etraflarında sadece yemek yeyip iyi vakit geçirmek isteyen İsrailli sivillere çok yakın menzilden ateş açarak ölümlerine neden oldu.

Saldırıda eski Sayeret Matkal komandosu Ido Ben Ami (42), Ben Gurion Üniversitesi'nde hoca Prof. Michael Feige (58), dört çocuk annesi Ilana Naveh (39) ve yakınlarda evlenmeye hazırlanan Mila Mishayev (32) terörün son kurbanları oldular. Ekim 2015'ten bu yana gerçekleşen terör saldırılarında 33 İsrailli ve 4 yabancı uyruklu kişi can verdi. Başbakan Netanyahu terör ile mücadeleye devam edileceğini belirtti.

SPORDA ÇİFTE SÜRPRİZ

İsrail 1. futbol ligini şampiyon bitiren kırmızı-beyazlı Hapoel Beerşeva, Bney Sahnin'i 3-1 yenerek mutlu sona ulaştı. Beerşeva şampiyonluğunu ilan ederek 40 yıllık hasrete son verdi. Hapoel Beerşeva'nın son şampiyon olduğu 1976 yılında kurulan turuncu-beyazlı basketbol takımı Maccabi Rishon Lezion ise playoff'ta önce Maccabi Haifa'yı ardından Maccabi Tel Aviv'i en son ise son şampiyon Hapoel Jerusalem'i yenerek bir ilke imza atarak şampiyonluğunu ilan etti.

SUŞİ

Hay Eytan
Cohen Yanarocak

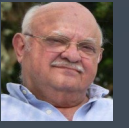

Sevgili Okurlar Merhaba,

Bu sayıda pek çoğumuzun severek yediği suşinin bana çağrıştırdıkları ile ilgili yazımı sizinle paylaşmak istedim.

SÜTTEN AĞZI YANAN YOĞURDU ÜFLEYEREK YER

Selim Amado

Türkiye-İsrail ilişkileri, her iki ülkenin çıkarlarının ortak olmasıyla, “düzeldi-düzeliyor” haberleriyle, aylardır gazete manşetlerini dolduruyor. Diplomatlar buluşuyor fakat gün geçmez ki bir siyasi gelişme, şu veya bu politik şahsiyetin söylemleri, bu yakınlaşmanın noktalanmasını engellemesin. Son günlerdeki hükümet değişikliği ve patlayan bombalar gibi sebeplerden ötürü iş, olacağı varsa dahi hep uzuyor.

Doğrusunu isterseniz, geleneksel olarak bu ilişkilerin iyi olmasını arzu edenlerdeki ve İsrail’de yaşayan Türkiye kökenli Yahudilerdeki eski heves, sıcaklığını epey kaybetmekte... Mavi Marmara ve “one minute” olaylarının ardından, Türkiye’den gelen İsrail aleyhtarı ifadelerden sonra Türkiye içinde ve dışında yaşayan Yahudiler iki ülkenin yakınlaşmasını her zaman çok istedikleri ve destekledikleri halde, şimdilerde pek de acele içinde değiller.

İsrail’deki Türkiye kökenli Yahudiler, bahis mevzuu anlaşmanın hükümetlerden ziyade toplumlar arasında ve sadece ekonomik, siyasal ve askeri alanlarda değil; kültür, bilim ve turizm alanlarını da kapsamasını ve halkların gerçek dostluk ve işbirliğini yansıtmalarını arzu ederler.

Türkiye’de son 10 yılda bilhassa görülen, siyasal tarihinde oluşan radikal bir değişiklik vardır. Arap dünyasına ve İslam’a yaklaşma gayretlerinin faturası İsrail’e, birçok kişi aradaki farkı algılayamadığı için de Yahudilere ödetilmek istenmiş, bu değişikliklerin kurbanı ise Türkiye-İsrail ilişkileri olmuştur. Demagojik kampanyalarla Türkiye’de İsrail ve Yahudiler ‘antipatik ve kötü’ olarak gösterilmişlerdir. 1949’dan beri İsrail’i tanımış ve onunla barış ilişkileri içinde olan Türkiye, İsrail devletine düşman olan, onun yaşamasına tahammül etmeyen Arap dünyasına şirin gözükme gayretine girişmiştir. Tribünlere oynayan politikacı nutuklarıyla; Yahudiler ve İsrail, Türk milletine ‘dünyanın belası, insafsız, gaddar, çocuk katilleri, Filistinlileri yaşatmayan ve İslami değerleri yok etmek isteyen bir ülke ve millet’ olarak tanıtmışlardır.

Dikkat edilecek husus, İsrail

politikacılarının ve kamuoyunun Türkiye hakkında hiçbir zaman ağır suçlamalarda bulunmayışları ve karşılık verme yarışına girmeyişleridir. Çünkü Türklerle Yahudilerin tarihi ilişkilerinde düşmanlık olmamıştır. Politikacıların yarattığı suni gündemlerin iki ülke ilişkilerinin özüne zarar vermeyeceği görüşü hakimdir.

Türkiye’den göç eden Yahudiler’deki Türkiye nostaljisinin, bağlılığının, Türkiye-İsrail ilişkilerinin iyi olmasına çalışmalarının hatta Türkiye’yi her zaman ve her fırsatta methetmesinin sırrı nedir? Bu sır; 1492’de İspanya göçünden daha da önce başlayan, Türklerle iç içe yaşamış olmanın Türklere mahsus olan pek çok karakteristik ve kültürel faktörün Osmanlı Sefarad Yahudi kültür ve mizacına adamakıllı nüfuz etmiş olmasıyla açıklanabilir.

Yahudilerin; Türk halkıyla değil, yönetimin izlemeye karar verdiği Yahudi karşıtı politikalarından kaynaklanan ve hatıraları silinmeyen problemleri olmuştur. “Vatandaş Türkçe konuş”, “Trakya olayları”, “Varlık vergisi”, “Nafia taburları” vb.

Türkiye dışında yaşayan Yahudiler hakkında “Çok sevdilerse neden gittiler?” gibi sık sık sorulan suale temas etmekte fayda var. Avrupa’ya veya Amerika’ya yerleşen Müslüman Türkler hakkında sorulmayan bir soru. İkinci Dünya Savaşı yıllarından sonra İsrail’in bağımsız Yahudi devleti olarak kurulmasıyla tüm dünya Yahudilerinde olduğu gibi, Türkiye Yahudilerinde de yeni kurulan bu ilkeye yeni ümitlerle göç etme dalgası başlamıştır. Özellikle diğer Müslüman ülkelere nazaran Türkiye’den Yahudi göçü herhangi bir dışlanma veya kovulma sonucu olmamış, sadece İsrail’e değil, başka ülkelere de göç eden Türkiye Yahudileri, yerleştikleri yerlerde yaşam tarzları ve katkılarıyla modern

Türkiye’nin en etkili temsilcileri olmuşlardır.

Türk medyasında çıkan İsrail aleyhtarı sert yazılar ve bazı yöneticilerin ifadeleri “Çok sevdiğimiz ve bağlı olduğumuz Türkiye bu mu?” sorusunu kaçınılmaz hale getirdiyse de, bu değişiklik Yahudilerde endişe verici boyutlara asla ulaşmamıştır. Çünkü Türkiye’de hala; Yahudilerin sadık vatandaşlar olduğuna, azınlıkların ve kültürlerinin Türkiye’nin bir zenginliğini ifade ettiğine inanan aklı başında ve önemli bir kamuoyu ve yönetici mevcuttur. Edirne sinagogunun restorasyonu, Ortaköy’de Hanuka mumları töreni ve Holokost anmaları buna örnek olarak gösterilebilir.

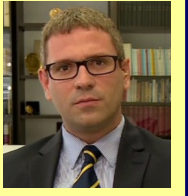
İsrail, Türkiye’yi tehdit eden mevzularda mutlaka onun yanında olabilir. Türkiye ise, 80 milyonluk modern ve laik, %99 Müslüman çoğunluklu bir ülke olarak İsrail’e bulunmaz nimettir. Türkiye ve İsrail arasında diplomatik ilişkiler düşük düzeyde devam ederken, ekonomik ilişkiler ve hatta bilmediğimiz gizli işbirliği devam etti. Bölgesel gerçekler, her iki ülkenin hayatına zarar veren değişik kaynaklı merhametsiz terör olayları, ortak çıkarlar ve doğalgaz mevzuu, hem Türkiye’nin hem İsrail’in sadece şeklen değil, gerçekten dost olmalarını gerektiriyor.

Ama nefret söylemlerinin İslam düşmanı olarak gösterdiği bir İsrail ile diplomatik ilişkilerin pamuk ipliğine bağlı olacağı da bellidir. İsrail’i yok etmek isteyenlere göz kırpan bir Türkiye, ikide bir Yahudileri aşağılayan bir Türk medyası ile bu diplomatik ilişkiler fazla dayanamaz. Onun içindir ki anlaşmadaki gecikmeyi “sütten ağzı yanan yoğurdu üfleyerek yer” atasözüyle anlatmak akla uygun geliyor.

İsrail, Türkiye’nin nüfusunun %10’u kadar küçüktür fakat hem devlet olarak hem dünya Yahudileri aracılığıyla, Türkiye’nin batıya uzanan bir “Halkla İlişkiler” aracı olma durumundadır. Ayrıca İsrail’in bilim ve teknolojiye yeri, askeri yetenekleri ve iki halkın tarihi dostluğu göz önüne alındığı zaman din kardeşliği uğruna bunca değerini heba edilmesi kuşkusuz mantık dışıdır.

SUŞİ

Hay Eytan
Cohen Yanarocak

İsrail'e yerleşmeden önce pek de sevmeden yediğim, hatta mümkünse yememeyi seçtiğim bir yemektir suşi. Yosun, soğuk pirinç ve çiğ balık yeme fikri başlangıçta beni pek sarmamıştı. Ancak yıllar yılları kovaladı değişik yemeklerin tadına bakmak bir hobi haline aldı. Çok geçmeden suşi haftasonlarının vazgeçilmez yemeği haline gelir oldu... Şu ana dek belki yazdıklarım pek çoğunuz için oldukça sıradan. Buna karşın benim için köklü değişimleri simgeliyor. Beni daha da hayret ettiren şey, bu değişimin evin sınırlarının dışından evin sınırlarının içine dahi nüfuz etmesi..

Suşiyi çok sevdiğimi gören sevgili eşim Roslyn geçtiğimiz ay beni suşi kursuna yolladı... İlk denemelerimdeki başarılı resimler hemen etkisini gösterdi. Başta ailem ve arkadaşlarıma olmak üzere bir ay içinde üç Cuma gecesi Japon usulü şabatların vazgeçilmez şefi konumuna geldim...

Tüm bunları niye mi yazıyorum? Daha önceden zinhar karşı olduğumuz hatta nefret ettiğiniz pek çok şeyin aslında sadece birer psikolojik şartlanma olduğunu size bir kez de ben hatırlatmak, hatta ispatlamak istediğim için...

Kızım Sary'nin haftada en az (!) beş kez seyrettiği "Inside Out" (Türkçesi ile "Ters yüz" İbranicesi ile "HaKol BaRoş" (Herşey Kafada) adlı, İngilizce adını bir suşi çeşidinden almış olan bu çizgi film bunun bana göre kanıtı.

Filmde beynin içinde var olan en önemli 5 duygumuz olan mutluluk, hüznün, kızgınlık, iğrenti ve korkunun beynimizi nasıl kontrol ettiği çok güzel bir kurgu ve senaryo ile çocuklar için rengarenk bir şekilde sunuluyor. Filmdeki bu beş

güdünün aldıkları kararların bizi nasıl biz yaptığını çok açık bir şekilde görülüyor. Bu filmi izledikten sonra aslında aldığımız kesin ve kati kararların aslında ne denli sudan sebeplerle alınmış olduğuna ve hayatımızda yeni alacağımız kararlarla bir çok alanda değişiklik yapabileceğimiz sonucunu çıkardım.

Bunu hayata geçirmek elbette çok zor ancak siz de tıpkı benim yaptığım gibi kolaydan zora doğru kendinize bir güzergah belirleyebilir ve yavaş yavaş bu yeni oyunun zorluk derecesini arttırabilirsiniz.

Mesela son bir yıl öncesine kadar pek yıldızımın barışmadığı garsonlarla artık çok iyi geçiniyorum... Eskiden çok hızlı sinirlenebilirken şimdi sükunetimi korumak için elimden geleni yapıyorum. Fanatik

bir Fenerbahçeli olarak rüyamda dahi bir Galatasaraylıyı veya Beşiktaşlıyı tebrik ettiğimi göremezdim... Bugün bu durum da değişti. Bilenler bilir...

İnanın, bir efsaneye göre çocukken çok sevdiğim patlıcanı bile her düğünde bir kez daha deneyip ya seversem diye soruyorum...

Patlıcanda pek ilerleme olmasa da bazı değişmezler çoktan değişti... Bence denemeye değer, sizce de değmez mi?

BÜYÜK BİR SEVGİ İLE GRUBUNDAN NOSTALJİ GECESİ

Türkiyeliler Birliği bünyesinde faaliyet gösteren "Büyük Bir Sevgi İle" grubu Ovi Oktay Roditi Gülerşen başkanlığında 14 Mayıs 2016 Cumartesi günü derneğimizin Bat Yam'daki lokalinde bir nostalji gecesi düzenledi.

90 misafirin katıldığı gecede nostaljik müzikleri Selim Mazliyah çalarken, bu güzel şarkıların yanında lezzetli yemekler yendi. Geceye özel olarak renk katan çiğ köfte ve mezeleri hazırlayan Özkul Arkadaş ve Leon Levent büyük övgü aldı. Gecenin gerçekleşmesinde Beyhan, Peres, Kaneti, Cenberci ve Amon ailelerinin

gönüllü destekleri büyük rol oynadı.

Bu gönüllü desteğin yanında diş hekimi Dr. Bella Çitone kendi kliniği Dent -In'de kullanılmak üzere katılımcılardan birine kura ile ücretsiz ağız-diş bakımı hediye etti. Gecedan elde edilen gelir hem dernek kasasına hem de burs fonuna kaynak yarattı.

SAMİ DAY'IN DEFTERİNDEN

Antrenmanın her dakikasından nefret ettim fakat kendime hep şunu söyledim: "Vazgeçme. Eziyeti şimdi çek ve hayatının geri kalanını şampiyon olarak yaşa."

Muhammed Ali

Özür dilemek, sizin haksız olduğunuz anlamına gelmez. Karşınızdaki insana verdiğiniz değerın egonuzdan yüksek olduğunu gösterir.

Sigmund Freud

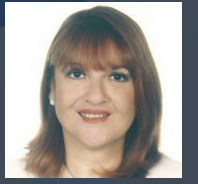
Birden fazla tekrar edilen hata karardır.

Paulo Coelho

ZAKYNTHOS MUCİZESİ

Sara Yanarocak

Başpiskopos Chrysostomos, Yunan adalarından biri olan Zakynthos adasının ruhani lideriydi. Naziler 1943 yılında Yunanistan'ı işgal ettikleri vakit, adada yaşayan 275 Yahudiyi Almanların elinden kurtarmak, onun boynunun borcu olmuştu.

9 Eylül 1973 tarihinde, Alman Ordusu Yunanistan ve İtalya'yı işgal ettiği zaman, Alman ordu komutanı, bu iki ülkenin tüm Yahudilerinin, toplanıp Polonya'ya gönderilmesi için gerekli hazırlıkların yapılmasını emretmişti. Zakynthos adasının valisi olan Lucas Carrer, adada yaşayan Yahudilerin isim listesini çıkarttırıp, fikir danışmak üzere Başpiskopos Chrysostomos'a, kiliseye gitmişti. Durumu dinleyen ve listeye bakan piskopos sinirle listeyi yırtıp, bunun yapılmasına kesinlikle izin vermeyeceğini söyledi.

Alman ordu komutanına bunu bildirdikleri zaman, red cevabı alınca, piskopos düz bir kağıt üzerine kendi adını ve valinin adını yazıp ona verdi ve: "Bizim Yahudilerimiz yüzyıllardır bu adada yaşıyorlar. Onlar bizim komşularımız. Bizler onlarla kardeşçe ve barış içinde yaşıyoruz. Onlar bu biçimde bir sonu hak etmiyorlar" dedi. Komutan onlara bir süre daha tanıdıktan sonra başından savdı. Başpiskopos, Hitler'e hitaben yazıp, Almanya'ya gönderdiği mektupta aynı sözleri tekrar etti fakat yine red cevabı alınca, Yahudileri adanın dağlık bölgelerinde

gizlemeye karar verdi. Yahudileri toplayıp onlara olanları anlattıktan sonra dağlık bölgelerde ve tepelerde yaşayan Yunanlı sakinlerin evlerine yerleştirdi. Yahudiler o süre zarfında gizlendiler. Tüm Yunanlı ada halkı onları sakladı ve sürekli yiyecek yardımı yaptı.

Zakynthos adası halkı, vali ve piskoposun liderliğinde adaların özgür kaldığı 1944 yılının sonuna kadar, Yahudilerini saklayıp, besleyerek korudular. Almanlar geri çekildiğinde adadaki 275 Yahudi'nin hepsi de hayattaydı. Vali Carrer ve Başpiskopos Chrysostomos 1978 yılında, Yeruslayim'de bulunan Holokost

Müzesi (Yad Vashem) tarafından "Uluslar arası Dürüstler Ödülü" ile onurlandırıldılar. Bu cesur ve iyi yürekli iki adam, bu yıl Mart ayında, "Accidental Talmudists" Cemiyeti tarafından, Atina'da düzenlenen bir törenle, yeniden onurlandırıldılar. Bu kez ödülleri ailelerine teslim edildi.

Savaşın sonra başpiskopos ile yapılan bir söyleşide, bunu neden yaptığı sorulduğunda, kendisine ilham kaynağı olan kişinin Yunan piskoposu Demoskinos olduğunu anlattı. 23 Mart 1943 tarihinde Selanik Yahudilerinin ilk kafilesinin

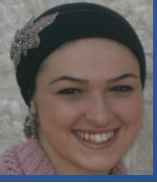
trene yüklenip götürülmesi sırasında çok üzüldüğünü anlatıp, bir bildiri yayınladığını ve:

"Kutsal haçımın altında yemin ederim ki, ben Tanrı'mla konuştum. O, bana mümkün olduğu kadar çok Yahudi ruhunu kurtarmam gerektiğini söyledi" dedi.

Ne yazık ki Atina, Selanik, Rodos Adası ve Korfu Adası'ndaki tüm Yahudiler Auschwitz'de hayatlarını kaybettiler...

Zakynthos Adasında yaşayan Yahudilerin bir bölümü savaştan sonra ana kara Yunanistan'a göç etti. Adada kalan Yahudiler, 1948'de yeni kurulan Yahudi devletinin kurulmasının şerefine adada bulunan Aziz Dyonissos kilisesinin pencereleri için vitray bağışında bulundular. 1953 yılında yaşanan büyük depremde sonra Yahudi cemaatinin dörtte üçü hayatını kaybetti. Adadaki iki sinagog da harap oldu. Geri kalan Yahudiler yıkıntılar altındaki sefer toraları gömüp, kısa bir süre sonra İsrail Devleti'ne aliya yaptılar. 1953 yılında adada yaşanan kuvvetli bir depremde sonra, adanın işlek bir merkezinde bulunan Shalom Sinagogu tamamen yıkıldı. Bugün kilitli kapıların ardında, Shalom sinagogu'nun bahçesinde, savaştan sonra başpiskoposun ve valinin onurlarına konulan büstleri durmaktadır.

MAŞIAH GELECEK Mİ?

Riva N. Essemini

Mesih anlamına gelen Maşiah sözcüğü, İbranice'de "kutsal yağ ile ovulmuş, meshedilmiş ve böylece kutsanmış" anlamına gelmektedir. İsrail kralları ve Bet HaMikdaş'ta görevlendirilen Kohen hagadol, yeni görevlerinin simgesi olarak yağla kutsanırlardı. (Samuel 14:15) (Krallar 1:39) Geniş anlamıyla bu ünvan "Tanrı'nın bir görev vermek üzere seçmiş olduğu" kişileri de kapsıyordu.

"Eğer size maşiah'ın geldiğini söylediklerinde elinizde tesadüfen bir fidan varsa, önce fidanı diki, sonra gidip maşiahı karşılayın" der Rabi Yohanan Ben Zakay. "Maşiah geleceği zaman" söylemi, gerçekleşmesi umutsuzca beklenen durumlarda da kullanılır. Her ne kadar binlerce yıllık bir özlem ve beraberinde birçok bilinmeyen de olsa maşiah'ı beklemek Rambam'ın Yahudilik'teki 13 iman prensibinden biridir.

משיח עכשיו MASHIACH NOW

dünyanın altı günde yaratılması ve yedinci günde dinlenme prensibi ile paralellik göstermektedir. İbrani takvimine göre 5776 yılında olduğumuzu düşünürsek, günlerin sonuna yaklaştığımızı varsayabiliriz.

Maşiah fikri, tarih süresince, Yahudilerin dünyadaki durumlarına göre önem kazanır ya da kaybeder. Örneğin yaşadıkları toplumda güvende oldukları, kabul gördükleri sürece bu kavramdan çok bahsedilmez ama Haçlılar döneminde ya da pogromların yaşandığı, antisemitizmin arttığı dönemlerde

Yeruşalayim şehrinin yeniden inşası, Tanrı'nın birliğine tüm dünya halklarının inanması, ölümlerin dirilmesi. (Yeşaya 2-3) Bunların nasıl gerçekleşeceği konusunda farklı görüşler olsa da konu hakkında detaylar ve yorumlar için birçok kaynak bulunmaktadır. Özellikle Tanah kitabının Neviim (peygamberler) ve Ketuvim (yazılar) bölümünde, onuncu yüzyıl felsefecisi Rabi Saadia Gaon'un yazılarında, kabalanın yazarı Rabi Şimon Bar Yohay'ın öğretilerinde bu bilgilere rastlanmaktadır.

Bu yazıda detaylı olarak bahsetme imkanım olmasa da maşiah döneminde yaşanacak olan gog ve magog savaşı, maşiah Ben David ve maşiah Ben Yosef olmak üzere iki maşiah'ın gelme olasılığı, Eliyahu peygamberin maşiah'ı ilân edişi yine konuyla ilgili önemli detaylar olarak göze çarpmakta.

Günlük dualarımızın temelini oluşturan Amida istekler bölümünde iki kere kurtarıcımızın gelişi için dua ederiz. Aynı şey için neden iki ayrı duaya gerek duyulmuştur diye düşünebiliriz. Hahamlarımız ilkin bireysel kurtuluş, ikincisini ise toplumsal kurtuluş olarak adlandırır. Her birimiz farklı yaratıldık ve kendimiz olduğumuz zaman, önce kendimizi sonra da başkalarını kurtarma gücüne sahibiz.

Hasidik bir öyküde Mozhibosh cemaatinden bir adam rüyasında, Vilna şehrinde bir köprü altında gömülü bir hazineyi görür. Ertesi sabah kilometrelerce uzaklıktaki bu hazineyi bulmak için yola çıkar. Köprü'nün altını kazmaya başladığında herkes ona aynı şeyi söyler: gerçek hazine Mozhibosh'ta.. Her birimiz uzaktaki hazinelerden önce, içimizdeki hazineyi bulmaya çalışırsak o zaman maşiah'ın gelmesini hızlandırabilir belki de önce kendimizin sonra da çevremizin Maşiah'ı olabiliriz...

Maşiah kavramının temelinde kötülüğün, ölümün, özgür iradenin, insanlık tarihinin bir döneminde sona ereceği, barışın ve huzurun hüküm sürdüğü bir dönemin başlayacağı inancı vardır. Geleneksel Yahudilikte, maşiah'ın gelmesinin ve dünyada barış döneminin başlamasının iki yolu vardır: Birincisi eylemlerimiz sayesinde. Yahudi halkının tamamı Yahudi kanununa uyarsa, hatta sadece iki şabat gününü uygun biçimde yaşarsa maşiah'ın gelişini hak edeceği söylenebilir. Maşiah'ın gelişini sağlayacak ikinci yol ise zamanın sonudur. Bir açıklamaya göre, insanlık tarihi 6000 yıl sürecek ve sonrasında mistik öğretilere göre, bin yıllık onarıma girecek. Bu hesaplama,

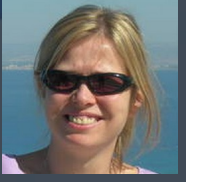
maşiah olduğunu ileri süren birçok kişi ortaya çıkmıştır. Bunlar arasında Türkiye coğrafyasında yaşayan Sabetay Sevi de vardır.

Gerçek maşiah; anne ve babadan doğma, ölümlü, hem büyük bir kral hem de güçlü bir ruhani önder özellikleri taşıyacaktır. Kral derken de diktatör ya da seçimle gelen bir siyasi lider değil, Tanrı'nın bu dünyadaki temsilcisi olacak, peygamber Eliyahu tarafından atanacak bir yönetici anlamındadır. (Ramban, sefer havikuah) Kral David'in soyundan gelecektir. (Yirmiyau 23:5) Tişa BeAv günü doğacağı yönünde bir inanç vardır.

Maşiah'ın gerçekleştireceği önemli görevlerden bazıları: dünyaya barış getirmek, üçüncü Bet HaMikdaş ve

YAZ GELDİ

Mati Turyel

Güzel ve serin bir Pesah sonrasında yaz geldi. Mayıs ayı meteorologların da dediği gibi mevsim normallerinde hatta biraz altında seyretti ve bize, tam olmasa da, biraz bahar havasını yaşattı. Malum bahar aylarında İsrail'de havalar 'öğlen denize gir gece ceket giy' şeklindedir. Bana bu hava nedense İzmir'in Çeşme ilçesindeki yaz tatillerimi hatırlattı; en azından bir zamanlar olduğu halini, denizanası eksikti sadece.

Evet, yaz geldi ve tabii ki denizanası uyarılarını da beraberinde getirdi. Henüz Haziran ayının ilk günlerini yaşarken denizanası uyarıları yapılması pek çok kişiyi şaşırttı. Türkiye'den aliya yaptığım ilk sene ve ondan sonraki sene Haziran ayında denize girmiştım. Yine bu aralardı ve denizanası alarmı verilmişti. O yüzden çok ş a ş ı r d ı ğ ı m ı söyleyemeyeceğim. Ama üzerinde düşünülmesi ve uzun uzadıya konuşulması gereken bir durum olduğunu düşünüyorum.

Dünyanın eko-sistem tarihine baktığınızda denizanalarının biz insanoğlundan çok daha uzun zamandır yeryüzünün bir parçası olduğunu görürsünüz. Tüm canlılar gibi onların da bir yaşam süresi var ve özellikle Doğu Akdeniz'de rahatlıkla yayılan bir tür.

Uzmanlar denizanasının yaşayabilmesi ve yayılabilmesi için doğal düşmanlarının fazla olmadığı az oksijenli denizleri tercih ettiklerini belirtiyorlar. Denizanalarının yaygınlaşması, doğa açısından çok da sağlıklı bir durumu teşkil etmiyor. Tam tersi denizanalarının göç hareketleri deniz ekosisteminde bozulmanın belirtisi. Deniz sularının ısınması, denizlerdeki aşırı avlanmalar, sonuç olarak gerek denizanaları gerekse köpekbalığı gibi yırtıcıların çoğalmasına olanak sağlıyor.

Mersin'de çocukluğu geçmiş biri olarak diyebilirim ki temmuz sonu itibari ile Mersin sahillerindeki deniz suyu İsrail'deki deniz kıyısı gibi ısınmıyordu ancak bu olay temmuz sonunda başladı. Tıpkı buradaki gibi deniz suyu

serinletmekten çok uzaktı. Denizanalarına gelince, ağustos sonu yani denizin sıcak olduğu dönemlerde tek tük görünürdü. Köpekbalığı televizyonda gördüğümüz bir balıktı. Zaman içinde Akdeniz'de, Ege'de ve hatta Marmara'da köpekbalığı görüldüğü haberleri çeşitli basın organlarında yer aldı; yanında da deniz sularındaki ısınma, denizlerdeki ve ekosistemdeki

kirlenme haberleri.

Hemen her gün, gazetelerde ve diğer basın organlarında çevre kirliliği ve küresel ısınma ile ilgili bir haber çıkıyor. Türkiye, enerji üretimi için var olan rüzgâr ve güneş enerjisi gibi doğal kaynaklarını kullanmak yerine hidroelektrik, termik hatta nükleer enerji santralleri kurarak doğayı ve bazı yerlerde tarihi yok etmekte. Türkiye son yıllarda bir doğa katliamına sahne oluyor. Ormanlar hızla yok edilip yerlerine hızla binalar dikiliyor. Bu hızlı yapılaşma ülkenin güzelliklerini hızla yok ederken, binaların birbiri ile dip dibe yapılmasından dolayı şehirler hava almıyor; bu, klima gibi araçların daha çok kullanılmasına sebep oluyor ve bu durum küresel ısınmada önemli bir rol oynuyor.

İsrail, ihtiyacı olan enerjinin bir bölümünü doğalgazdan sağlamakta. Bununla birlikte güneş enerjisine de başvurulmakta, özellikle su ısıtma konusunda. Geçtiğimiz ay çıkan bir haberde, Almanya'nın güneşli bir günde güneş enerjisi panellerini kullanarak bütün ülkeye yetecek enerji ürettiği hatta fazlasını ücretsiz olarak dağıttığı anlatılıyordu. İsrail yılın 300 günü

güneş alan bir ülke olmasına rağmen bu enerjiyi yeterince kullanmadığını düşünüyorum. Güneş enerjisi gibi bitmez bir kaynağın kullanımı özellikle İsrail'de daha yaygın olmalı. Sadece su ısıtmak için değil özellikle elektrik üretiminde daha çok kullanılmalı bu ucuz enerji. Bu, atmosfere gaz salınımını da azaltacaktır.

Bununla birlikte İsrail'in ormanlara ve yeşile verdiği değeri görmemek için kör olmak lazım. Ormanlık arazilerin veya yeşil alanların yaratılması için harcanan çaba takdir edilmeli. Çünkü İsrail elindeki az miktardaki su kaynaklarını, çölden yeşil alanların yaratılması için kullanmakta ve Türkiye ne acıdır ki topraklarını hızla çölleştirmekte.

Türkiye'de yaşadığım zamanlarda sıklıkla orman yangını haberlerini duyar ve gerçekten üzülmüştüm. Bunun sebebinin rant olduğunu bilmeyen yoktu. Birilerinin Türkiye'nin ormanlık alanlarını yok ederek, yok edilen alanlardan rant elde ettiğini ve bunun için o bölgeyi yaktırdığını bilmeyen yoktu. Bir diğer yandan kanunların buna izin verdiği de bilinen bir gerçektir.

Yaz geldi klimalar ise yaz gelmeden çok önce açıldı. Diyebilirsiniz ki havalar sıcak. Doğru. Ancak hiç klimayı açmadan önce pencereleri açmayı düşündünüz mü? Doğal havaya bir şans tanıdınız mı? Belki bir esinti vardır? Denizanalarının haziranın başında sahillere akın etmesine sebep bizleriz. Daha yazımın başında belirttiğim gibi denizanaları artık haziran başından buradalar ve bunlar iyi günlerimiz. Eğer denizanalarının haziran başında sahillerimize akın etmesini istemiyorsanız doğa anaya biraz yardım edin ve pencerenizi açın. Bu metni yazdığım gün hava Raanana'da ve Tel Aviv'de 27 derece ve güzel bir esinti var. Ama eminim pek çok yerde klimalar yanıyordu.

DERS

Derleyen: Şlomo Farin

“Onlar yaşamımın en güzel günlerini birlikte geçirmiş olduğum insanlar”

Bir öğretmen, derslerinden birinde şu hikayeyi anlatır:

Seyir halinde bir gemi. Yolcular güverteye çıkmış eğleniyorlardı, Ancak, işler her zaman yolunda gitmez. Gemi, aniden bir kazaya uğradı ve denizin derinliklerine doğru batmaya başladı.

Güvertedeki yolcuların arasında evli bir çift bulunuyordu, korku içinde can havliyle kurtarma botuna doğru koştular, Ancak botta sadece bir kişilik yer kalmıştı.

Adam, o an karısını ardında bırakarak botun içine atladı... Kadın, güvertede yapayalnız kalmıştı.

Gemi, neredeyse batmak üzereydi. Deniz, kadını kendine çekiyordu.

Kadın, bir yandan dalgalarla boğuşurken diğer yandan eşine sesini duyurmak istiyordu. Söylemek istedikleri vardı. Bağırma çabalıyordu.

Öğretmen, bu noktada sustu, hikayeye devam etmedi. Sınıfa şu soruyu yöneltti: Sizce, kadın ne söylemiş olabilir?

Herkes bir şey söyledi. Kadının söylemiş olabileceği cümleyle ilgili tahminler çoğunlukla şöyleydi:

“Senden nefret ediyorum. Ne kadar da körmüşüm, seni hiç tanımamışım.”

Aldığı cevaplar öğretmeni memnun etmedi. Öğretmenin dikkatini bu süreç zarfında sessiz, sakın ve yorumsuz kalan bir erkek öğrenci çekti. Ona doğru yöneldi, aklına gelen bir şey varsa söylemesini, cevabını öğrenmek istediğini söyledi. Çocuk bir süre sessizlik içinde kaldı ve sonra dedi ki:

Öğretmenim, benim düşünceme göre kadın, kocasına:

"Çocuğumuza iyi bak, onu koru kolla..." diye bağırmıştır.

Öğretmen, hayret içerisinde kalmıştı, öğrencisine sordu:

Sen, bu hikayeyi daha önceden duymuş muydun, biliyor muydun?

Çocuk, kafasını salladı ve şöyle dedi:

Hayır, duymadım. Annem, hasta olup bizi bu dünyada terk etmeden önce babama aynı bu sözcükleri söylemişti.

Öğretmen hüzün dolu bir sesle dedi ki:

“Evet, cevabın doğru” Sonra anlatmaya

devam etti.

Gemi, giderek suların altına batıyor, denizin derinliklerine doğru çekiliyordu. Adama gelince... Evine sağ salim ulaşır ve tek başına kızını büyütür, yetiştirip eğitir. Seneler geçer ve bir gün adam karısına ulaşır.

Bir gün, kızları babasının ardından kalan evrakları düzenlerken hatıra defterini bulur ve anlar ki; bu yolculuğa çıkmadan önce annesi amansız bir hastalığa yakalanmıştı, fazla zamanı kalmamıştı. Ve aslında o hassas anda, babası kızlarını büyütebilmek için hayatta kalma umudu yakalamıştı. Babasının yazdıklarını okumayı sürdürür:

Aslında o kadar can atıyordum ki okyanusun derinliğinde seninle birlikte olmak için,

Buna rağmen kızımızın uğruna, senin tek başına dalgalar arasında kaybolmana razı oldum.

Hikaye, böylece son bulur. Sınıf, derin bir sessizlik içindedir.

Öğretmen, öğrencilerinin bu hikayenin içerdiği ahlaki dersi almış olduklarını anlar.

Bu dünyadaki her şey iyilik ve kötülükle ilgilidir. Her işin, her olayın, her durumun ötesinde; her bağırışın, her sözün ardında bazen öyle karmaşık durumlar mevcuttur ki onların idrak edilmesi çok zordur.

Bu nedenledir ki asla yüzeysel düşünmeyelim ve anlamadan, idrak etmeden kimseyi yargılamaya kalkmayalım.

Hesap ödeme konusunda hevesli olanlar, cepleri parayla dolu olduğu için değil, dostluk ve arkadaşlığa paradan daha çok değer verdikleri için; çalışma hayatında her işi yapmak için istekli olanlar, ahmak oldukları için değil, sorumluluklarını iyi bildikleri için; her kavga ve tartışmadan sonra ağızlarını özür dilemek için açanlar, suçlu oldukları için değil, sizi gerçek dostu olarak gördükleri için; size mesaj gönderenler, yapacak başka işleri olmadığından değil, sizin sevginizi kendi canlarında ve yüreklerinde taşıdıkları için yaparlar.

Gün gelecek hepimiz birbirimizden ayrılacağız. Sohbetlerimizi, yürekten özleyeceğiz. Rüyalarımızı hatırlayacağız.

Günler, aylar, seneler birbiri ardına öyle büyük bir hızla geçer ki... Ve artık geridekilerle hiçbir bağlantı kalmaz.

Ve bir gün çocuklarımız bizim dostlarımızla olan eski resimlerimizi görüp soracaklar: Kim bunlar?

Biz gözlerimizde saklı gözyaşlarımızla, acı bir tebessümle, onları kalbimizin en derinlerinde hissederek diyeceğiz ki:

“Onlar yaşamımın en güzel günlerini birlikte geçirmiş olduğum insanlar”

HERKESİN GÖRMEDİĞİ... BİLMEDİĞİ...

Derleyen: Nesim Güveniş

Hindistan'da Sıtmayı İsrail Cihazı Teşhis edecek:

İsrail'deki Sight Diagnostics Şirketi, geliştirdiği bir cihazla malarya hastalığını 4 dakikada teşhis edebiliyor. Bilgisayarda geliştirilen bu teşhis platformu ufak bir kan örneğinden sıtmanın değişik tiplerini saptayabildiği gibi hstalıgın ilk işaretlerini de zamanında belirtebiliyor.

Hindistan'da 2012 yılında uygulanan 128.000 test taramasında 880.000 sıtma hastası saptanmıştı. Sıtma testinin artık tüm kan bağışlarında uygulanması yasal mecburiyet olacak.

Cerrahide Yeni Yapıştırıcı:

Keysarya'da kurulan Life Bond şirketinin ürettiği yeni yapıştırıcı ile artık amelyatlarda kullanılan dikiş, zımba gibi yöntemlere son! Yeni ürün özellikle mide ve bağırsak

amelyatlarında büyük etkinlikle kullanılabilir. Yeni yapıştırıcı hiç bir sızıntıya yer vermediği gibi fizyolojik dokulara hemen intibak etmekte. Bu ürün cerrahlara büyük kolaylık sağlayacak, hastalarda ise enfeksiyon riskini azaltacaktır.

Taj Mahal'in suyunu İsrail Üretiyor:

Hindistandaki ünlü Taj Mahal anıtının bulunduğu 2 Milyon nüfuslu Agra kentinin içme suyu, İsraili su teknolojisi uzmanı Aqwise şirketinin kurduğu sistemde arıtılıyor.

Bu yıl, her yıldan çok kuraklık yaşayan Hindistan'ın yetkilileri Aqwise şirketine başvurup Hindistan'ın değişik bölgelerindeki su sorununun çözülmesinde yardım istediler. Konuda uzman olan Aqwise şirketi daha önce de Gürcistan, Slovakya gibi değişik

ülkelerde benzer sistemler kurmuştu. Stratejik bir madde olan su arıtma teknolojisi için diğer ülkelerden de talepler giderek artıyor.

"Danielle" ödülü Dr. Abed Abu Quidar'ın:

Yeruşalayim'de, Devlet Başkanlığı konutunda yapılan bir törenle Devlet Başkanı Reuven Rivlin "Danielle" ödülünü Dr. Abed Abu Quidar'a verdi.

Dr. Abu Quidar Soroka hastanesinin pediatrik onkoloji bölümünde çalışan, hastalarına gösterdiği yakın ilgi ve sıcaklıkla dikkati çeken bir doktor.

"Danielle" ödülü, doktor olmayı düşünen, Schneider hastanesindeki, kanserli çocuklara gönüllü sevgi götüren, hastanedeki işine giderken trafik kazasında can vererek tüm tanıdıklarını yasa boğan 20 yaşındaki Danielle Sonnenfeld adına tesis edilmişti.

Futbolda Şampiyon Hapoel Beerşeva!

2015-2016 futbol sezonunda İsrail Premier Ligi şampiyonu Hapoel Beerşeva oldu. Her ne kadar İsrail Premier Ligi 17 yıllık bir geçmişe sahip olsa da, 1955'te Liga Leumit olarak başlayan profesyonel futbol ligleri tarihinde 40 yıl aradan sonra "ilk kez" şampiyonluğunu ilan eden Beerşeva normal sezonda sadece 2 mağlubiyet alarak tüm beklentilerin üzerinde bir başarıya imza attı.

14 takımın yer aldığı İsrail Premier Ligi'nde normal sezonu 20 galibiyet, 4 beraberlik ve 2 yenilgi ve 64 puan ile tamamlayan Hapoel Beer Şeva, uygulanan playoff sistemine avantajlı giriş yaptı. Ligi ilk altı sırada tamamlayan takımların yer aldığı playoff grubunda ise Hapoel Beerşeva ile Maccabi Tel Aviv arasında son haftaya kadar süren bir şampiyonluk mücadelesi yaşandı. Ligin kaderini belirleyen maçta Beerşeva kendi sahasında iddiasını yitirmiş olan Bnei Sahnin ile çok dramatik bir maç oynadı. 3-1'lik skoru elde den Hapoel Beerşeva Başkan Alona Barkat yönetiminde şampiyonluğu 40 yıl aradan sonra Negev'in başkentine getirdi. Kulüp gelecek sezon, tarihinde ilk kez, Avrupa Şampiyonlar Ligi'ne iki ön eleme oynayarak turnuvaya dahil olmaya çalışacak.

Devlet Başkanı Reuven Rivlin ve Kulüp Başkanı Alona Barkat

■Kemal Levi

"MOİZ" tekrar Derneğimizdeydi

"Moiz ve Kleret" çiftinin Derneğimizde sunduğu 4 Kabare-Show bol kahkahaya neden oldu.

Geçen yıllardan, Derneğimiz yararına verdikleri "Moiz" dizisi komedilerden taidığımız Moiz (**Jojo Eskenazi**), rol arkadaşı Kleret (**Fani Bonofiyel**) ile birlikte, bu kez, kabare-show şeklinde bir gösteri sundular.

Genç müzisyen Cenk Rofe ve eşi Lizet'in müziği eşliğinde, Moiz ve Kleret, toplumumuz zaaflarına değinerek yaptıkları espriler, Moiz'in tükenmez bir enerji ile ifadeleri tüm katılanları kahkahalara boğdu. Cenk ve Lizet Rofe'nin çok güzel sesleriyle seslendirdikleri şarkılar da dinleyenlere nostaljik dakikalar geçirtti.

4, 5 ve 6 Nisan geceleri ile yine 6 Nisan matinesinde tekrarlanan bu kabare-show, Derneğimizin Bat Yam'daki Kültür Merkezinde yer aldı.

■Nesim Güveniş

BÜYÜK BİR SEVGİ İLE GRUBUNDAN KUZHEY İSRAİL'E GEZİ

Türkiyeliler Birliği bünyesinde Ovi Oktay Roditi Gülerşen'in başkanlığında faaliyetlerini sürdüren "Büyük Bir Sevgi İle" grubu 18 Haziran Cumartesi günü İsrail'in kuzeyinde bulunan Roş HaNikra ve Akko'ya gezi düzenledi.

"Büyük Bir Sevgi İle" grubu üyelerinden Moşe Peres, Beti Beyhan ve Rudi Bahar'ın çalışmaları sonucu düzenlenen gezi Bat Yam ve Raanana duraklarından hareketle gerçekleşti. Kuşkusuz otobüste "Büyük Bir Sevgi İle" grubunun çalışmalarını desteklemek için bu gruba destek mahiyetinde sağlanan kahvaltılıkların katılımcılara dağıtılması ortamı daha da sıcak hale getirdi.

Grup ilk durak olarak Lübnan sınırında bulunan Roş HaNikra'yı ziyaret etti. Gezinin katılımcıları arasında bulunan Rudi Levi burada kabileye Roş HaNikra ile ilgili bilgiler verdi. Buradaki gezinin tamamlanmasının ardından, grup bu sefer İsrail'in en eski kentlerinden biri olan Akko'ya doğru yol aldı. Grup Akko'da, Osmanlı ve Rambam'ın (Maimonides) izlerini sürdürdü. Gezi

sırasında yapılan eski çarşı turu ve tekne gezisi de Akko'nun otantik yapısının daha da iyi nüfuz edilmesini sağladı. Akko turu sırasında da Cako Birand adlı

bir diğer katılımcı şehir ile ilgili bilgilerini katılımcılar ile paylaştı. Gezi Raanana ve Bat Yam'a otobüsün dönmesinin ardından sona erdi.

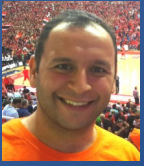
MAZAL KARMON'DAN HOLON'DA YENİ SERGİ

Geçen yıl Natanya'da açtığı sergiden sonra, Mazal Karmon, bu kez, Holon'daki Henkin galerisinde yeni bir sergi açtı. "Şaşırtıcı Nakışlar" adını verdiği bu yeni sergide, Mazal Karmon, eski yapıtlarına ek olarak son yapıtlarını sergiliyor.

Mazal'ın yapıtlarının ham maddesini genelde kâğıt ve iplik oluşturuyor. Mazal, parşömen kâğıdını boyuyor, yıkıyor, kurutuyor ve onlara değişik şekiller verdikten sonra ince renkli ipliklerle, bir kumaş üzerindeki nakış gibi değişik şekiller işliyor. Sonunda meydana çıkan değişik boyutlardaki yapıtlar insanın hayal gücüne yorum olanağı veriyor.

İsrail-Türkiye Ticaret Konseyi Başkanı Menāşe Karmon'un eşi olan Mazal Karmon'u bu etkileyici sergisi için kutluyor, başarılarının devamını diliyoruz.

ŞAMPIYON MACCABI RİŞON LETSIYON

Kemal Levi

Hiç kuşkusuz bu yılın en çok ses getiren sürprizi basketbol'da yaşandı. 1976 yılında kurulan Maccabi Rışon LeTsiyon basketbol takımı, 1988'de yükseldiği ligde 4 kez ilk dörde kalma başarısı elde etmiş, bir kez de final oynamış olsa da hiç şampiyon olamamıştı. Ta ki 2015-2016 basketbol sezonu sonunda elde ettiği şampiyonluğa kadar. Geçen yılı dördüncülükle bitiren Maccabi Rışon LeTsiyon, bu sezona çok hızlı bir giriş yaptı. Kadrosuna geçen yılın en skorer oyuncusu Marc Lyons, Darryl Monroe ve Chris Wright'ı katan turuncu-beyazlı takım ilk beş hafta sonunda, namağlup liderlik koltuğuna oturdu.

Lige paralel olarak Fiba Avrupa Ligi'nde de mücadele eden Rışon, burada da başarılı sonuçlar almaya devam ediyordu. Sezon başındaki yoğun maç temposu ve yetersiz kadroyla birlikte, ilerleyen haftalarda özellikle ligde Maccabi Rışon'un düşüşü başladı. Bu arada hücum hattına yeni oyuncular eklemeye çalışan takım, başarısız transferler gerçekleştirdi. Son olarak Hapoel Eilat'tan

Kevin Palmer takıma katıldı. 13. haftayı 10 galibiyet ve 3 mağlubiyet ile geçen takım, 23. haftada ligde 13 galibiyet ve 10 yenilgi ile yer alıyordu.

Bu dönemde koç Sharon Drucker'in üzerinde de baskı oluşmaya başlamıştı. Avrupa'da daha iyi bir grafik çizen Maccabi Rışon LeTsiyon, ikinci gruptan çıkarak Fiba Avrupa Ligi'nde ilk sekize kalma başarısı gösterdi. Çeyrek finali, Fiba Avrupa Ligi şampiyonu olacak olan Frankfurt Skyliners'la oynayan Rışon Letsiyon bu takımla oynadığı üç maçın ikisini kaybederek bu turnuvaya veda etti. Bir not düşelim, çeyrek finalde elenmesine rağmen, Fiba Avrupa Ligi'nde şampiyon olan Frankfurt takımını bu turnuvada mağlup etmeyi başaran tek takım Maccabi Rışon LeTsiyon oldu. Ligde istikrarsızlığı

devam eden Maccabi Rışon Letsiyon'un yönetim kurulu 26 ile 29. hafta arasında alınan üst üste dört mağlubiyetten sonra koç Sharon Drucker'in görevine son verdi ve yerine tecrübeli çalıştırıcı Arik Shivek'i getirdi.

Bir çok basketbol uzmanının görüşüne göre şampiyonluğa giden yolda kilometre taşı bu değişiklik oldu. Normal sezonun son dört maçında takımın başında yer alan Shivek, oyun sisteminde ve oyuncu seçiminde değişikliklere gitti. Bu dört maçın üçünü kazanan Maccabi Rışon LeTsiyon, ligi altıncı tamamlayarak sekiz takımlı playoff serisinde Maccabi Hayfa'nın rakibi oldu. Üç galibiyet alan takımın Final Four'a katılacağı bu aşamada ilk iki maçı kazanan Maccabi Rışon LeTsiyon avantajlı görünse de, ligin flaş takımı Hayfa seriyi 2-2 yaparak, son maçı kendi sahasında oynama avantajı elde etti. Shivek'in Hayfa'nın etkili oyuncularını yakın savunma taktiği işe yaradı ve Rışon tarihinde beşinci kez ilk dört takım arasına girdi. Yarı finalde Makabi Tel Aviv ile karşılaşan Rışon LeTsiyon, bu noktaya gelmesine rağmen hala favori gösterilmiyordu. Rışon'un Maccabi Tel Aviv gibi üst düzey bir takıma karşı ligde ve kupada hiç bir galibiyet elde etmemiş olması bunun nedenini açıklıyordu sanırım.

Jerusalem Pais Arena'da oynanan Final Four'un yarı finalinde Rışon ile Tel Aviv son dakikasına kadar başa baş mücadeleye sahne olan bir maç izlettirdi seyircilerine. Tribünlerin çoğu bir sonraki maçı bekleyen Hapoel Yeruslayim taraftarı ile doluydu. Maç ilerledikçe Maccabi Rışon'un mücadelesi takdir topladı ve Yeruslayim taraftarları Rışon LeTsiyon'u desteklemeye başladı. Tabi ki burada finalde daha zayıf bir rakiple mücadele etmek istemeleri de başka bir

neden; başlarına ne geleceğini bilmeden. İki takım maç boyunca birbirlerine 2 sayıdan fazla fark açamadılar. Son dakikalara yaklaşırken Maccabi Tel Aviv'in telaşı artarken, Rışon'un saha yönetimi sakin ve sabırlı hamlelerle maçı leyhine çevirmeye çalışıyordu. Son 16 saniyeye girilirken skor 69-69'du ve Darryl Monroe'nun Maccabi Rışon adına kritik basketi ile skoru 71-69'a getirdi. Maccabi Tel Aviv mola sonrası yaptığı hücumdan boş dönünce, ilk finalist Maccabi Rışon LeTsiyon oldu. Bu Makabi Rışon'un 1991'den sonra oynayacağı ikinci lig finali olacaktı. Geçtiğimiz sene de yarı finalde Maccabi Tel Aviv'i eleyen Hapoel Eilat'ın başında Arik Shevik vardı.

Yarı finalin diğer maçında ev sahibi Hapoel Yeruslayim, Hapoel Eilat'ı 82-78 yenerek finale yükseldi. Final maçı öncesi otoriteler mutlak favorinin Hapoel Yeruslayim olduğu yönünde ortak fikir bildirmişlerdi ama 9 Haziran 2016 Perşembe gecesi beklentilerin aksine, 12 sayı geriden gelerek herkesi hayrete düşüren çok güzel bir oyunla Hapoel Yeruslayim'i 83-77 yenen Maccabi Rışon LeTsiyon basketbol takımı tarihinde ilk kez lig şampiyonu oldu. En değerli oyuncu ödülüne Final Four'da 23.4 sayı ortalaması ile Rışon'un forvet oyuncu Darryl Monroe seçildi. Maç sonunda Rışon taraftarları coşkulu kutlamalar yaparken, takım oyuncularını ve tüm kulüp çalışanlarını ayaklarının tozuyla Rışon LeTsiyon'da taraftarla kutlamalara katıldılar. Rışon LeTsiyon gelecek sene İsrail'i yeni bir üst düzey turnuva olan ve 19 ülkeden 66 takımın mücadele edeceği Basketball Champions League'de temsil edecek.

KOLLARINI TURİZME AÇAN BATUM

Stella Kent

Bizim deyişimizle Batum, Gürcülerin telaffuzu ile Batumi, ölmeden evvel görülmesi gereken 100 yer içinde yer almıyor. Hatta Sabi Ballı arkadaşımız oraya gezi planlamadan evvel orta okuldaki coğrafya sayfalarında kalan tozlu bir isimdi benim için!

Türkiye'nin en kuzeybatı sınırında Artvin Hopa ile komşu, Karadeniz kıyısında şirin bir kasaba görünümündeki bu şehre ilk bakışta ikilemin farkına varıyorsunuz. Etrafındaki uçsuz bucaksız yeşillik yanında kıyı boyunca yükselen oteller ve binalar. Gel diyor Batum, ne olursan nasıl olursan ol gel ve bize döviz bırak, yatırım yap. Batum 'turist ne ister' arayışında; neyi var neyi yok ortaya koymuş, reklamını yapıyor.

Batum'un yemyeşil botanik parkı; Kanada'nın Rocky Mountains, Vermont veya İsviçre'ye taş çıkartan bir görsel senfoniye ev sahipliği yapıyor. 16,000 hektarlık, binlerce değişik bitki türünün korunduğu botanik park en önemli turistik noktalarından biri. Deniz kıyısı boyunca uzanan park ve promenad, Batum'un sembolü haline gelen ve kavuşamayan aşıkları simgeleyen hareketli Nino ve Ali heykeli, Bellagio Otelindekinin minik replikası müzikal sular; çifte helezon şeklinde Gürcü harflerinin dizildiği Eiffel'i çağrıştıracak Alfabe Kulesi! Biraz deştiginizde sahiden de buranın Karadeniz'in Las Vegası olmaya namzet olduğunu vurguluyorlar. Her taraf irili ufaklı Gazino dolu zaten. Çiçeklerin ve böceklerin arasından sırtan fedai kılıklı koca adamlar kapıları bekliyor.

Sovyet hegemonyası sona erip de bu bölge Adjara özerk bölgesi olduktan sonra, zamanın oldukça hırslı Gürcistan başkanı Mikhail Saakashvili, parayı ve insanları buraya çekmek için türlü projeleri hayata geçirmiş ve düzenlemeler yapmış. "Laissez passer laissez faire" cinsinden açık ekonomi ve Avrupalı düzenlemelerle iç ve dış sermayenin buraya akması öngörülmüş. Oteller zinciri kurulmuş; Sheraton, Radisson, Hilton hatta bizim tanıdığımız Divan Oteli bile var. Shevarnadze zamanında büyük bir

ekonomik çöküş yaşayan Gürcistan "Gül İhtilali"nden sonra kendini toparlamaya başlamış. Son derece enerjik, açık görüşlü olan Saakashvili, Shevernadze'nin bulunduğu meclise gelip elinde gül ile onu istifaya davet etmiş. Sonrasında Gürcistan başkanı seçilen genç politikacı; "Kendimi Atatürk ve Ben Gurion gibi milli bir yurt inşa edenler arasında görüyorum" demiştir bir söyleşide.

Batum en az on senedir bir yenilenme dalgasına kaptırmış kendini ama zenginliği çok eskilere dayanıyor. Yunanlılar, Romalılar ve Osmanlılar'dan sonra burası Kraliyetin yazlık şehri olmuş. Ancak burayı ekonomik olarak güçlendirenler; Kafkas petroleri, Bakü-Batum boru hattı, sınır ticaretidir denilebilir! 1900'lerde Rothschild ve Nobel kardeşler Batum limanından yaptıkları petrol ithalatı ile servetlerini arttırmışlar.

Batum'da her türlü turizm mevcut; Kafkas dağlarının eteğinde tüm Gürcistan'ın en çok yağış alan ve dünyanın en geniş eko sistemlerinden birine sahip bu yerde kış sporlarından eko turizme, yemek ve şarapçılık turlarına kadar herkes için bir şeyler mevcut. Yazın sahil şeridi plaj şemsiyeleri ile kaplı, parklar ise jaz konserleri ve sokak tiyatroları ile çınlıyor.

Batum'a yansıyan Gürcistan siyaset oyunları ile buradaki gelişim birbiriyle sıkı sıkıya bağlantılı; öyle ki "Misha" Saakashvili'den sonra gelen Rüya Partisi başkanı İvanshvili, Misha'nın başlattığı bazı çok büyük projeleri durdurmuş. Bunlardan biri Gürcülerin meşhur brendisi Chacha ile dolup taşacak

fiskiyeli havuz! Trump Tower pek yükselmemiş, inşası başlayan ve yarım kalan birçok otel el ve ad değiştiriyor. İvanshvili, 50 milyar dolarlık serveti ve dünyaca meşhur eksantrikliği ile diktatörleştiğini iddia ettiği Misha'dan başkanlığı devralmış. Tbilis'te cam bir evde yaşayan, penguinlerin bulunduğu özel bir hayvanat bahçesi olan, Henry Moore ve Picassoları satın alan, Panama skandalında adı geçen yeni başkan, 2012-2013 arası politikada bulunduktan sonra siyasi arenadan çekilivermiş.

Batum bütün bu karışıklıkta ilerlemeye ve kendini bulmaya çalışıyor. En büyük kaynak ise insanların kendisi. En başta Ortodoks Hristiyan olan Gürcüler birçok istila yaşamışlar; Osmanlılar altında Müslümanlık da yayılmış ve komünizm dini inancı kesinlikle silememiş. Ermeniler ve çok az da Yahudi var. Ancak İsrail ile bağlar kuvvetli. Azeri, Çeçen, Kürt Yezidi ve Yunan Ortodoksların da bulunduğu bu bölgede rehberimiz herkesin vatandaş olarak eşit muamele gördüğünü söylüyor. Son derece barışseverler. Günümüz Türk Hükümeti ile de iyi ilişkileri var. Hatta hemen herkes Türkçe konuşuyor. İsraililer gaziinlara, Türkler barlara doluyor. Batumluların enerjisi, iyi niyeti ve şehirlerini dünya haritasına yerleştirme isteği çok kuvvetli. Buna harika organik bitkileri, serbest dolaşan hayvan ve bol bulunan balıkları ile donattıkları sofraları da eklenirse, bulunmaz bir turistik merkez haline gelmemesi için sebep yok. Peynirli pideleri Hatçapuri, üzüm yaprağına sarılı alabalık, kuzu tandırı tatmadan gitmek olmaz.

Asıl amaç, herkese hitap etmeye çalışırken dengeleri bozmamak! Yatırım peşinde koşarken, kara parayı aklama cenneti kalmamak! Çarpık kentleşme ve gaziinların getirdiği ahlaksızlığa kurban olmamak!

Batum'un en önemli geleneklerinden biri, meşhur şarapları ile yapılan kadeh kaldırma seremonisi. Ben de onlar gibi teker teker tüm sevdiklerimize, kaybettiklerimize ve anavatanları Gürcistan adına kadehimi kaldırırken "lehayim" diyorum!

KİMYASALLARDAN KORUNMANIN YOLLARI (II)

Kubilay Kos

Geçen sayıda başladığımız zararlı kimyasalların hayatımızdaki etkilerini en aza indirebilmek için gereken önlemlerin devamını yayınlıyoruz:

21. Saç boyası için kınayı yeniden keşfedin. Pekçok kimyasal içeren saç boyalarından daha güvenlidir. Özellikle koyu renk saç boyaları yüksek oranda kanserojen içerdiklerinden bazı ülkelerde yasaklanmaya başladı bile.

22. Havuzda yüzüyorsanız ozon havuzlarını tercih edin. Klorlu havuzlara gitmek durumundaysanız mutlaka havuza girmeden önce ve sonra bol suyla duş alın.

23. Oje sürmekten vazgeçemiyorsanız öncesinde tırnaklarınıza fıstık ya da badem yağı sürün. Böylece tırnaktaki gözeneklerden ojedeki kimyasalların geçip kana karışmasını önlersiniz.

24. Aloe vera jeli tıraş köpük ve jelleri için iyi bir alternatiftir. Evinizde saksıda bitkisini yetiştirebilir yaprağın içindeki jeli doğrudan kullanabilirsiniz. Ayrıca bu bitki evin havasını temizlemekte de oldukça etkilidir.

25. Ruj süren normal bir kadın yaşamı boyunca yaklaşık 1 kilo ruj yemiş olur. Rujların pekçoğu petrol türevlerinden yapılırlar ve yüksek oranda kurşun içerebilir. Mümkünse balmumu, bitkisel yağ ve E-Vitamini içeren rujları tercih edin.

26. Piyasada sağlıklı deodorantlar bulmak mümkün ancak dikkatli olmak gerekiyor. Doğal görünen pekçok ürünün içinde gizlenmiş parabenler gibi zehirli bileşenler bulunabiliyor. Piyasadaki deodorantların pek çoğu toksik bir ağır metal olan alüminyum içermektedir. Ayrıca bikarbonat (kabartma tozu) anneannelerimizin kullandığı çok güçlü bir deodoranttır. Terlemeyi engellemez ancak bakteri oluşumunu engellediği için kötü kokulara engel olur. Pudra sürer gibi sünger vb ile uygulanabilir.

27. Bazı ipuçları için anneannenize danışın. Örneğin limon suyu tarih boyunca güzellik için kullanılmıştır - saçları parlatır, cildi yumuşatır, siyah noktaları temizler - Kozmetik, kimya sanayi kurulmadan önce de vardı.

28. Organik yiyecekleri tercih etmek böcek ilaçlarına maruz kalmanızı önleyecek en basit yöntemdir.

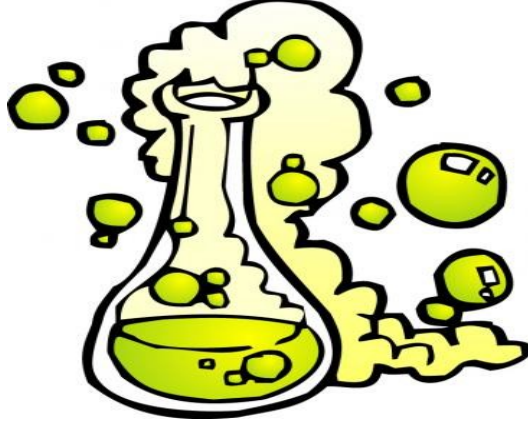

Foto: [Blogcu](#)

29. Katkı maddeli yiyeceklerden kaçının, özellikle de çocuklar için. Çocukların küçük yaşlarda gerçek, doğal lezzetler için damak tadı geliştirmelerini sağlayın. Bunu yaparken de ebeveynlerin şu katkı maddelerinden kaçınmaları gerekiyor: Monosodyum Glumat (E621: en çok McDonald's vb fast food ürünlerde, hazır cipslerde bulunuyor); Disodyum 5-ribonükleotid (E635); Sülfür dioksit (E220; Meyve sebzeleri kuruturken vb kullanılıyor. Sarı kuru kayısılar böyle kurutuluyor, doğalları tercih edin); yapay tatlandırıcılar (aspartam, sakarin, sukraloz), sodyum benzoat (E211: et ve et ürünlerine kırmızı renk vermek için, kola, ketçap, turşuların küflenmesini önlemek için kullanılıyor) ve her türlü yapay boya maddeleri. Bunu başarmak için etiket okumayı öğrenmek gerekiyor.

30. Mümkün oldukça sebze ve meyveleri mevsiminde tüketin böylece daha az mantar ve bakteri ilacına maruz kalırsınız.

31. Organik üretim yaygın değilse üretiminde diğerlerine göre daha az böcek ilacı kullanılan sebzeleri tercih edin, örneğin kabak, patlıcan, bezelye,

sarımsak, pırasa, kırmızı turp, şalgam, mısır gibi.

32. Balık alırken seçici olun. Her türlü balık ve kabuklu deniz ürünü cıva içerir ancak hamile kadınlar ve küçük çocuklar için bazı balıklardan uzak durmak gerekir: köpek balığı, kılıçbalığı gibi. Ton balığı tüketimi de azaltılmalıdır. Eğer çiftlik balığı alınacaksa yalnızca organik alınmalı. Sardalye, hamsi gibi küçük balıklar besin zincirinin son halkaları olduğundan daha güvenlidir.

33. "Yıkanmış" etiketli bile olsa her tür meyve ve sebze bol suyla yıkayın çünkü bunlar normalden kat kat fazla klor içeren sularla yıkanır.

34. Meyve ve sebzelerin kabuklarını soyun, yapraklı sebzelerin dış yapraklarını atın.

35. Et balık, tavuk ürünlerindeki yağlı kısımları atın. Hormon ve böcek ilaçları yağ dokusu içinde depolanır.

36. Diyetinizi çeşitlendirip farklı yerlerden alışveriş yapın.

37. Yiyeceklerde daha az plastik film kullanın. Özellikle peynir, et gibi yüksek yağ içeren yiyecekleri bunlarla sarmaktan vazgeçin çünkü bunlar yağda çözülürler. Bu filmleri mikrodalgadan uzak tutun.

38. Low-sugar(düşük şekerli), sugar-free (şekersiz) etiketli ürünlere dikkat edin büyük olasılıkla tehlikeli, yapay tatlandırıcılardan içeriyorlardır.

39. İçerik listesinde "Tatlandırıcı", "aroma katkısı", "kıvam verici" vb gibi geniş anlamı kelimeler kullanan ürünlere kuşkuyla yaklaşın.

40. Bakın ve öğrenin: Etiketleri okuyun ve buradaki terimlerin ne anlama geldiğini öğrenin. Bu konuda internette ayrıntılı bilgiler bulabilirsiniz. Hiçbiriniz kimya mühendisi olmak zorunda değilsiniz o yüzden etiketinde anlamadığınız kimyasal terimler bulunan ürünlerden uzak durmaya çalışın.

4H: HİZBULLAH - HAMAS & HÜRRIYET'TE HABER

Bondi Çakım

“Türkiye’de eğitim almış bizler için, bir Türk gazetesinde böyle bir haber okumak oldukça şaşırtıcı ve hatta çok üzücü...”

28 Nisan 2016 tarihinde, İstanbul’da Hürriyet gazetesini açtığımda gazetenin üçüncü sayfasında şu haber gözüme ilişti: “Ölüme Övgü Anaokulunu Karıştırdı”

Mersin Gazi Anaokulu’na giden 5 yaşındaki çocuk anaokulundan dönünce “anne ölmek istiyorum. Ölüm çok güzelmiş. Günahsız olunca cennete gidiyormuşsun” diyerek aileyi şoke etti.

Senelerdir İsrail’de yaşayan bizler, kuzeyden Hizbullah, güneyden ise Hamas teröristlerinin bu yaklaşımına, ölümü kutsamalarına maalesef aşinayız.

Ancak bu satırların okurları yani 60lı, 70li, 80li yıllarda Türkiye’de eğitim almış bizler için, bir Türk gazetesinde böyle bir haber okumak oldukça şaşırtıcı ve hatta çok üzücü. Yaşam Tanrının insana en büyük armağanı. Ölüm ise yaşamın tam tersi, yaşamın sonu.

İnsanları Tanrıya yaklaştırmayı, onların yeryüzünde daha güzel yaşamalarını amaç edinmesi gereken dinin, (hangi din olursa olsun) 5 yaşındaki körpe dimağlara ölümü kutsayan mesaj içermesi aklın alamayacağı bir tezat. İnsan aklının almaması gereken bu mesaj “Değerler Eğitimi” adı altında bir devlet görevlisi tarafından sunulan derste verilmiş!

Yine geçenlerde yerel televizyon kanallarının birinde ultra ortodoks Yahudi kadınların yaşamıyla ilgili bir programı izledim. Program yeni nesil ile bir önceki neslin yaşama yaklaşımları arasındaki farkları irdelemeye çalışıyordu. Program yapımcısı kimliğini ifşa etmek istemeyen bir genç nesil temsilcisiyle çok açık ve net sohbetini gerçekleştirirken bir ara eşler arasındaki ilişkiyi kurcalamaya başladı ve sordu:

“Eşinizle aranızdaki aşk ve sevgi ilişkisi nasıldır?” Genç kadın bu soruya bir soruyla karşılık verdi. “Aşk, sevgi dediginiz nedir?” Sorusunda samimi olduğu aşıkardı. Halbuki bir insana, bir

varlığa duyulabilecek sevgi, aşk da yine Tanrının insanlara verdiği kocaman bir armağan!

Yanlış anlaşılmasın; tabii ki beş yaşındaki çocuğun durumuyla bu kadının durumunu karşılaştırmıyorum. Arada uçurumlar kadar fark var. Bu hanımın eğitiminden ötürü karşı cinse aşk ve sevgi beslemeyi bilememesinin verebileceği zarar ancak kendisi ve belki yakın çevresiyle sınırlı ve yaşamı tehdit etmiyor.

Öte yandan, beş yaşındaki bu masum çocuğumuz bu eğitime devam ederse gençlik çağına vardığında hiç tanımadığı, masum insanların canını almaya hazır bir aday olmuş olacak.

İnanç sahibi olmak, hangi inanca sahip olursanız olun, güzel bir şey. İnsanların yaşamını daha anlamlı, daha güzel kılan bir değer.

Senelerdir İsrail’de yaşayan bizler, kuzeyden Hizbullah, güneyden ise Hamas teröristlerinin bu yaklaşımına, ölümü kutsamalarına maalesef aşinayız.

Buna karşılık, insanların yeryüzündeki yaşamlarını daha güzel, daha anlamlı, daha düzenli ve daha ahlaki kılmayı amaç edinmesi gereken dinlerin aşırı uçları tarafından bu derece insanlığın aleyhine kullanılmasına tanık olmak, hele hele 21nci yüzyılda çok üzücü ve kaygı verici.

Tekrarlamakta yarar var. Eğer bizler 21. yüzyılda gazetede böyle bir haber okuyorsak, televizyonda böyle bir genç kadınla karşılaşabiliyorsak, Atatürk’ün 20. yüzyılın en büyük liderlerinden biri olduğunun su götürmez bir gerçek olduğu bir kez daha ispatlanmış ve tescillenmiştir.

KONFERENSIAS EN EL SALON DE LADINO

REKORDAR EL PASADO MIRAR AL AVENIR

“El buto de este viaje era de aserkar los jóvenes a la kultura Judeo-Espanyol i ensenyarles la historia trajika de la Shoa.” disho **Nivi Gomel** empesando su konferensia en el Salon de Ladino (98) ke tuvo lugar komo de uzo en el Beit Leon Rekanati el 4.Avril.2016.

Nivi Gomel, djuntos kon su espozoz Yosi, mos kontaron sus viaje a Salonik i de ayi a Polonia kon la partisipasion de 31 personas. Eyos vijitaron el Museo judío en Atena i mas después la komunidad djudia de Salonik onde sintieron numerosos testimonios sentimentales.

Pasando a Polonia, el grupo vijito Krakov i el kampo Aushwitz-Birkenau. Nivi expreso su emosyon kontando komo eyos pasaron debasho la famosa inskripsion “Arbeit macht frei” por onde pasaron miles i miles de nuestros korelijionarios a destinasion de sus muerte. El

grupo entro también al bloko 10 onde el Nazista Dr. Mengele kijo sterilizar las mujeres i realizar experimentos siantifikos (i) sovre kuerpos de humanos.

Yosi Gomel konto la historia de su madre ke nasyo en Izmir i emigro a Rodes . Kon todos los sivdadinos djudios de Rodes eya fue deportada en 1944 al kampo de Aushwitz onde eya peryo su vida en la kamareta de gaz.

El grupo vijito también el simeterio djudio i el museo en Varsovia ansi ke el monumento Rapaport.

Ay de notar ke después de este viaje, 11 jovenes ke partisiparon a este viaje se inskrivieron a los cursos de Ladino en Bar Ilan.

■ Nesim Guveniş

KOMO LA FAMIYA SARANO SE SALVO DE LOS NAZISTAS

La bien konosida autora de Ladino, Matilda Kohen Sarano mos konto en el 100ten Salon de Ladino ke tuvo lugar komo de uzo en Bet Leon Rekanati el 6.6.2016, las difikultades ke eyos travaron durante la segunda gerra mundial. La famiya Sarano aviya emigrado de Izmir a Milano antes de la gerra.

Oyeremos agora a Matilda: “*Kuando los Almanes entraron a Milano, mos fuyimos a la montanya i mos instalimos en una kaza de una famiya Italiana. Yo teniya solo 4 anyos. Mos defendieron de dizir ke eramos Djudios. Ma los kazalinos ya savian i mos ayudaron munchos. Kuando los Almanes entraron a Mombarocio onde biviamos , eyos se instalaron en el konvente del kazal. Un ofisier Alman, mansevo, entendyo ke en el kazal avia Djudios ma su konsensia no le permetio de deskuvrirlos. Verso la fin de la gerra, este mismo ofisier demando al Papas del konvente de b e n d i z i r l o , probablemente por ke no izo su dover. Kuando los Amerikanos i Inglezes entraron al kazal, mos yevaron a Roma. Yo ya tenia 5 anyos i desidi de irme a Palestina. Mi padre empeso a lavorar komo sekretario de la komunidad djudia.*”

De este punto, tomo la palabra Miriam Raymonde, ermana chika de Matilda, para kontar el resto: “*Kuando se eskapo la gerra tornimos a Milano, ma muestra kaza estava okupada por otros. Pasi un anyo en una sinagoga transformada en Sentro de habitasyon. Mi padre kontinuo sus relasyones kon el Papas del konvento. En el anyo 2010 desidi de vijitar Mombarocio onde mi f a m i y a e s t a v a eskondida. Dos anyos después, Matilda resivio un avizo en Facebook informando ke los elevos de una eskola en M o m b a r o c i o ke meldaron un artikolo sovre nuestro pasado, desidieron de azer un filmo a este sujeto. En 2012 desidimos toda la famiya (salvo Matilda por razones de salud) de vijitar i konoser estos elevos. Fue una s e r e m o n i a muy esmoviente. Doz anyos después mos yamaron de nuevo. El Mayor de Tel Aviv Ron Huldai mos dyo un regalo para el Mayor de Mombarocio. Esta vez estuvo presente también el ijo del ofisier alman. Naturalmente ke no peryimos la okazyon de azer ‘asbara’, avlar todo bueno por Israel. Seguro ke esta amistad biva kon esta buena djente va kontinuar.*”

■ Nesim Guveniş

İYHUD HATSALA İLE TEK VÜCUT

14 Haziran 2016 tarihinde Röne ve Moreno Margunato çiftinin Herzliya’da bulunan evinde 40 hanım, İyhud Hatsala’nın (United Hatzala) faaliyetleri hakkında bilgi almak için bir araya geldi.

Bir ilk yardım kuruluşu olarak ilk kez dindar Haridim cemaatleri içinde kurulan İyhud Hatsala, ambulansların olay mahaline geç intikal ediş süresinde yaşanan kayıpların önüne geçmek için kurulmuş bir örgüt. Her bölgede profesyonel çalışan ve gönüllülerden üye bulunduran örgüt can kaybı yaşanması muhtemel bütün olaylara müdahil olarak can kurtarmayı sürdürüyor. Ambulanslardan daha hızlı olay yerlerine intikal etmek için İyhud Hatsala çalışanları arasında kullanılan “Get Taxi” uygulamasına benzer ilk yardım uygulaması sayesinde olay yerine çok hızlı bir şekilde motorsikletli ilk yardım personeli yollanıyor. Her motorsiklette, ambulansa bulunan sedye dışındaki bütün ekipmanlar bulunduruluyor. Kalp masajı yapma cihazı, oksijen maskesi bu gibi araç gereçlerin içinde.

1221 telefon numarası ile ulaşılabilen örgüt sosyal bir yardım örgütü olması nedeniyle geniş toplumdan aldığı destek ile yaşıyor.

İlgilenen okurlarımız İyhud Hatsala’nın faaliyetlerinden web sitesine girererek ulaşabilirler: <http://www.1221.org.il/>

“DONNA” EN SERKA EN LA SHENA!

La Asosiasyon “**Emuna**” de Yerushalayim desidio de meter en shena la istoria de Donna Grasia Mendes-Nasi, una piesa teatrala eskrita por Dr. Rivka Manovich.

Donna Grasia era, komo savemos, ija de una famiya djudia konvertida por fuesa en Espanya i mas después expulsada a Portugal. Nasida en 1510 en Portugal, Donna Grasia se kazo kon su tiyo Fransisko Mendes, el muy riko komersante de pimienta. Kuando kedo bivda, a la edad de solo 27 anyos, Donna reusho a guadar su immense fortuna, pasando a Antwerp i ajustandose al komerchio de su kunyado Diogo.

Donna Grasia era muy aktiva en la komunidad de su sivdad. Fuyendose de la opresión de las autoridades katolikas, Donna paso de Antwerp a Trieste, de aya a Ferrara i finalmente se establisio en el Imperio ottomano onde murió en 1569.

Donna reusho a establisir relasyones kon muchos reyes de Evropa, kon el Imperator Ottomano Suleiman el

Manyifiko i mismo kon los Papas Paul III i Paul IV i grasyas a su grande fortuna, salvo miles de Djudios konversos de la enkizisyon de Espanya i de Portugal. Eynos fueron akseptados en el territorio del Imperio Ottomano i Donna Grasya reusho a obtener la

del anyo. Rahel Maymon-Shwartz en el rolo de Donna Grasia i Moria Basari-Lipshitz en el rolo de Brianda Mendes, ermana de Donna Grasia, mostraron sus talento en el kampo teatral.

Antes de la prezentasion de la piesa, tomaron la palavra, Amos Safrai

autorizasyon de formar una kolonia djudia en Tiberias. Se puede dizir ke Donna Grasia era la primera mujer sionista en la istoria djudia.

Tuvimoz el plazer de ver en el Bet Leon Rekanati, solo una partida de la piesa ke será reprezentada verso la fin

(Direktor de la Eskola de Arte “Emuna”, Zali de Toledo (Prezidente de la Asosiasyon de los Turkanos en Israel), Mihal Aharoni (eskritora) i enfin la buena konosida artista Hani Nahmias, todos apuntando a la importansia del arte i del Ladino en la kultura sefaradí.

KONFERENCIAS EN EL SALON DE LADINO

“PROVE ANI DEL DIO”

En el Salon de Ladino (99) del 2.Mayo.2016 ke tuvo lugar en Beit Leon Rekanati, **Rahel Wolf** mos konto “La Situasyon del Prove en la Kultura Sefaradi”.

Rahel Wolf empeso kon la pregunta “Komo puede ser ke el Kadosh Baruh-u no dava a todos la misma situasyon?” pregunta ke se demandavan los Rabinos i bushkavan repuesta. Eliyau Hakohen Aitamari, (1659-1729) un Rav de Izmir eskrivyo el livro Shevet Musar, ke trata del problema de los proves. “Am Israel” según Rav Eliyahu Hakohen es un mismo kuerpo i todos los organes de este kuerpo, los ke tienen buena situasyon tienen la obligasyon de ayudar a los menos mazalozos. Para ablandar el korason de los rikos, Rav Eliyahu Hakohen konta la konseja de un prove ke sale la demanyana

para bushkar de kualo mantener sus kreaturas i torna la tadre dezesperado sin topar ningún echo.

Rahel Wolf avlo también de los reflanes ke existen en Ladino konsernando los proves, komo: El arto no kree al ambierto. - El ke demanda sedaka se echa sin senar. – El ke emprestado viste, en la kaye lo desvisten, i otros.

En Izmir aviya también proves ke konsideravan demandar sedaka komo una profesyon. Eynos se azian komo hazinos i deranjavan la djente. Para despareserlos, se fundio la asosiasyon ‘Gabaey Tsdaka’ i mas después ‘Ozer Dalim’ para ayudar a los djudios proves de Izmir.

■ Nesim Guvenish

LOS PRIMEROS SEFARADIS EN ESTADOS UNIDOS

Zelda Ovadia Salinas

La mayoría de los sefaradis ke avian yegado a los Estados Unidos verso la fin del siglo 19 i principios del siglo 20, eran de paizes komo Gresia, Bulgaria i Yugoslavia, ke en akeya epoka azian parte del Imperio Otomano. Kon el dezmembramiento de este imperio ke empeso a piedrer territorios en las batalyas, empeso tambien la dekadensia ekonomika lo ke kavzo la fayita de muchos negocios. La komunidad sefaradi, ke era dominante en komparasion kon la komunidad eshkenazi ke era mucho mas chika, empeso eya tambien a piedrer su fuersa i su enfluensa ekonomika, prinsipalmente en el kampo de la industria de teshidos en Saloniko, ke era la mas dezvelopada de Evropa, despues de la de Manchester, en Ingletierra.

La provedad kavzada por la kriza ekonomika, las presiones politikas i la ovligasion de mobilizarsen a la armada turka, ke en akeya epoka tenia lugar en muy duras kondisiones, ovligo a muchos mansevos a deshar sus paiz natal i tomar el kamino del Nuevo Mundo.

Segun los registros de la povlasion de EEUU, entre los anyos 1899 i 1923 entraron a este paiz 30.000 sefaradis. Un 90% de eyos se aresentaron en New York, Seattle, Portland, Atlanta, Chicago, Las Angeles, i Miami i kon el tiempo en Washington D.C. i Virginia tambien. Ma en realidad los primeros sefaradis ke yegaron a Amerika fue un punyado de desendientes de konversos djudios ke se avian fuyido de Recife, en Brasil, despues ke esta kolonia avia kayido en manos de los portugezes i de las actividades de la Inkizision i ke kon grandes difikultades, avian reushido a kedar fideles a la relijion djudia. En 1654, 23 de entre eyos se embarkaron a la nave St. Charles i despues de un largo i duro viaje yegaron, en un estado deplorable, a New Amsterdam, oy New York, ke en akeya epoka era una kolonia olandeza. A sus yegada al porto el governador olendezo, Peter Stuyvesant les ordeno de deshar inmediatamente el lugar deskriviendolos komo “djente repunyante”. En fin de kuento, i gracias

a la intervension de diversos faktores olandezos, entre eyos la Dutch West Indian Company – Kompaniya de las Indias Oksidentales, (oy konosidas komo los Caribes), ke algunos de sus miembros eran djudios rikos, ke tenian grande enfluensa sovre el governador.

Asher Levi, uno de los djudios de Recife ke avia yegado a New York, il ke reusho en su lucha afin de tener los mizmos derechos i privilejios de los sivdadinis locales, fue tambien el primer djudio en la istoria de Amerika a kumplir el servicio militar, aun ke el se limito en tener guardia en las puertas de la sivdad. Komo lider de esta chika komunidad, Asher Levi reusho a azer akseptar a estos djudios komo sivdadinis kon yenos derechos. En el interval de pokos anyos eyos reushron a tener el privilejio de aresentarse ayi, de negociar, servir en la armada i kumplir libremente sus servicios relijiosos. En realidad estos pokos djudios fueron los fondadores de las komunidades djudeo-amerikanas i los primeros sefaradis en Amerika.

Los desendientes de estos pioneros dezveloparon la peshka, i la industria de kandelas en New England. Eyos trusheron el kultivo de la asukar a Carolina i otros se dedikaron al komeriso de kuero i samarras. Firmas komo Hayman Levi i Daniel Gomez djugaron un rolo muy importante en la aviertura de kaminos en tierras ke mas tadre devinieron los

estados de Ohio, Virginia Oksidental, Kentucky, Illinois, Indiana i Missouri. Eyos fondaron fabrikas de polvora i empresas para la elaborasion de kovre. Avrieron magazenes para la vendita de armas i de merkansias diversas. Una selebre figura sefaradi es la de Yeuda Touro, ke nasio en 1775 en Newport. El se enrikesio de komerso i se gano la fama de ser un grande filantropo.

Una otra figura sefaradi es la poetessa Emma Lazarus, konosida prinsipalmetne por su poema The New Colossus – El Nuevo Kolosso, ke esta gravado sovre una plaka en el pedestal de la Estatua de la Libertad, a la entrada del porto de New York.

I en el kampo del periodismo, Moise Gadol fue el ke publiko el primer jurnal en ladino en EEUU La Amerika, en el 11.11.1910, investiendo 800 dolares de su aldikera.

El autor del livro Ladino Reveries, Hank Halio ke nasio en New York, a una famiya sefaradi orijinaria de Turkia, konta de las diferensias kultureles entre los sefaradis i los eshkenazis. Alkunyias komo Abulafia, Abrevaya, Kandioti, Gormezano, Sarfati o Toledo no eran konosidas por los eshkenazis i por konskuensa el ke tenia una de estas alkunyias para eyos no era djudio. Las famiyas se opozavan kategorikamente a kazamientos entre sefaradis i eshkenazis. Ma ya savemos ke esta situasion ya troko a lo largo de los anyos i ke los sefaradis fueron absorbidos kompletamente aliento de esta komunidad.

Foto: [Pew](#)

TÜRKİYELİLER BİRLİĞİ (İTAHDUT YOTSEY TÜRKİYA)

BÜLTEN

İSRAİL’DEKİ TÜRKİYELİLERİN YAYIN ORGANI

Adres: Mohrey Hasigaryot 7 Bat-Yam 59620

Tel: 03-6582936 Faks: 03-6573894

Editör & Tasarım: Hay Eytan Cohen Yanarocak

İLETİŞİM: hayeytan@yahoo.com

nguenis@gmail.com

Gönderilen yazıların sorumluluğu yazarlara aittir.

Gönderilen yazılar basılmasa dahi iade edilmez.

Ücretsiz dağıtılır. İnternet sitemiz: www.turkisrael.org

DIA INTERNASYONAL DE LADINO

Este era el treser Dia Internasyonal de Ladino organizado por la Autoridad Nasyonal del Ladino, el 14.Avril.2016 en el Sentro Steinberg en Holon.

Esperimos ke iva ser un dia de fiesta, kon mucho Ladino i prezentaciones kulturalas de nuestro patrimonio sefaradí. Ma, malorozamente, todo lo ke se espera no se realiza.

El bien konosido **Kobi Zarko** avrio el dia proklamando ke este dia era dedicado a la memoria de Itshak Navon, ex-prezidente del Estado de Israel i Prezidente de la Autoridad Nasyonal del Ladino por muchos anyos desde sa fundasyon. Kobi Zarko expreso su guste de ver el grande salón yeno de amantes de muestra kultura i apunto ke esto es la prova ke muestra kultura esta ainda biva.

La nueva prezidente de la Autoridad, Prof. Tamar Alexander deklaró en su deskorso ke, de oy en adelante, la data del Dia de Ladino será 26.Adar de kada anyo, dia de la fundasyon de la Autoridad Nasyonal del Ladino i kontinuo en resumen: *“Este dia es dia de fiesta, dia de solidaridad. La nueva direksyon de la Autoridad es kompuesta de 45 miembros, yenos de motivasyon ke puederan kontribuir al desenvolupamiento de muestra kultura. Oy existen 16 Grupos de Ladino en diferentes sivdades de nuestro país. En serka se formaran nuevos grupos. En diferentes universidades existen Sentros de investigasyon i enseñamiento del Ladino. En el kampo virtual, kreimos una aplikasyon para ensenar el Ladino a las kreaturas.”*

Tamar Alexander termino sus palavras rengrasyando todos los ke ayudaron a organizar este dia i sobre todo Zelda Ovadya, la inisyatora del Dia Internasyonal de Ladino.

Erez Navon, ijo de Itshak Navon z”l, expreso su gratitud a la direksyon de la Autoridad por aver organizado este dia dedicado a la memoria de su padre i disho: *“El sefaradismo es una kultura ke aserka i no esparte. Mi padre se sintia komo en su kaza kuando se enkontrava kon Ladino-avlantes.”*

Un kurto filmo mos izo rekordar diferentes etapas de la vida de Itshak Navon z”l en relasyon kon sus

Erez Navon

aktividades konserando el Ladino.

En seguida, tomaron la palavra Nava Springer, Rivka Sternfeld, Simha Sade i Sara Sinay, representantes de Grupos de Ladino de diferentes sivdades

Prof. Refael kon Hani Nahmias para kontar en kurto sus actividades.

Auguros fueron también mandados por internet por Rachel Amado Borntnik de U.S.A., Liliana i Marcello Benveniste de Argentina i Karen Gerson Sharhon de Istanbul.

La monotonía de los deskorsos se

rompyo kuando salieron a la shena un koro de 10 kreaturas nombrado “Los Kanaryos de Yerushalayim”. Sus kantes en Ladino resivieron aplozos kalorozos.

Un monologo nombrado “Bendicho el Dio ke no me izo mujer”, eskrito i presentado por Albert Israel del Grupo de Ladino de Yerushalayim, kavzo la indignasyon de muchos espektadores. Mos demandimos kualo puedia ser la kontribusyon de este monologo, leshos del nivel de un Dia Internasyonal de Ladino, a la kultura sefaradí!

La segunda partida del Dia fue moderada por Alex Ansky.

Ayelet Nahmias, miembra de la Kneset i ermana de Hani Nahmias, mos konto rekuerdos de su chikes i disho ke el Ladino era una parte de su chikes.

Sigiendo la projeksyon de un kurto filmo “De dor en dor”, suvieron a la shena Hani Nahmias i Prof. Shmuel Refael i presentaron en un duet umoristiko la nueva aplikasyon virtual para el enseñamiento del Ladino.

Mueva kantante ke Hani Nahmias topo en Yafo, Hana Edery akompanyada del gitarista Ofir Asaf, kanto unas kuantas romansas konosidas en Ladino.

“Los Ottomanim”, grupo kompuesto de kanun, ud, klarinet i darbuka, performaron melodias klasikas turkas.

El treser Dia de Ladino se termino enfin kon laz bozes dulces de “Los Kanaryos de Yerushalayim”

■ Nesim Guvenish

“El koro Los Kanaryos de Yerushalayim”

בולטון

www.turkisrael.org

גיליון 67 יולי 2016

ביטאון התאחדות יוצאי תורכיה

העדה הארמית-נוצרית בישראל

ניסו מיסיסטרנו

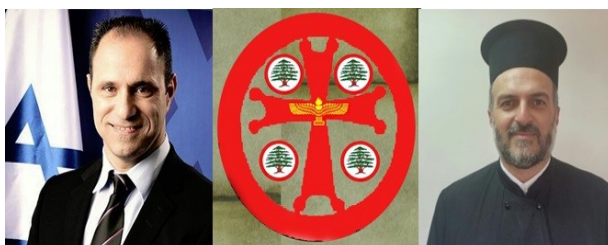

הינה החייאת שפתם – שפת הארמית הקדושה – שפת אבותיהם שהייתה מדוברת עד לפני 100 שנה, ושפת כנסייתם הליטורגית עד היום. כמו כן הגברת המודעות בעולם ובישראל למורשתם, שורשיהם, שפתם ותרבותם הארמית לבל תכחד.

הכפר התנ"כי הצירי גוש-חלב נמצא במרומי הגליל. בתקופת המשנה והתלמוד הכפר היה כפר יהודי ויצא ממנו מנהיג המרד נגד הרומאים "יוחנן מגוש-חלב". יצאו ממנו אישים נוספים שנחשבים היום קדושים בעולם הנוצרי כמו פאולוס. ולפי הערכות רבות, ישוע עבר בקרבת הכפר בדרכו לצור וצידון בלבנון שם הוא ביצע את הנס בבתה של האישה הארמית-פניקית. ב-2009 הצליחו שאדי וחבריו לקבל את חתימותיהם של כמעט כל חברי הכנסת במפלגות הציוניות, על הצעת חוק של ישראל חסון ויריב לוין, להכיר במיעוט הארמי בישראל כלאום ולהקים מרכז למורשת הארמית בישראל. לאחר מסע ארוך ועיקש שניהלו האב גבריאל נדאף, המנהיג הרוחני של הקהילה, ושאדי חלול – יו"ר העמותה הארמית הנוצרית במדינת ישראל, לצד מאבקם הבלתי מתפשר לגיוס בני העדה הנוצרית לשירות בצה"ל, החוק עבר סופית בכנסת בשנת 2014. ע"פ החוק מכיר משרד הפנים הישראלי בלאום הארמי כאחד הלאומים הרשמיים בישראל. שאדי חלול היה לאזרח הארמי הראשון ע"פ תעודת הזהות.

בישראל חיים היום כ-160 אלף נוצרים, ומרביתם, כ-130 אלף, משתייכים לכנסיות המזרחיות. אך לא כולם מזדהים עם הפעילות הציונית, הגיוס לצה"ל וההשתלבות במדינה כאזרחים שווי זכויות וחובות. עד עתה רק אלפים בודדים נרשמו כארמים. ביניהם אנשי צד"ל, אשר קיבלו מקלט בישראל לאחר נסיגת צה"ל מלבנון. הנה כי כן, ישנה בישראל עוד עדה ציונית לא יהודית, כמו הדרוזים והצ'רקסים, אשר רואים במדינת ישראל את ארצם, ומוכנים לשרתה בנאמנות רבה.

וגינויים. נדאף הוא דמות מרכזית בחיזוק מערכת היחסים בין יהודים לבין הנוצרים בישראל ומחוצה לה. הוא מרצה ונושא דרשות בפני קהלים שונים, פועל כנגד האנטישמיות ובאחרונה אף הצטרף למאבק כנגד החרם על ישראל.

הכומר גבריאל נדאף – סמל העדה הארמית – סרן (מ) שאדי חלול

בשנת 2008 הקימו סרן (מיל.) שאדי חלול רישוא ואחיו אמיר את העמותה הארמית נוצרית בישראל. שאדי מפעיל את מרכז המבקרים הקטן בג'יש (גוש-חלב) ועורך סיורים מודרכים על המורשת הארמית. שאדי מציג מסמכים, עדויות ומחקרים היסטוריים, ביניהם החותמת של הארכיון הציוני על המסמכים. ב-1942 כתב ד"ר אדמונד מאיר שהיהודים והנוצרים הארמים משתייכים לגזע משותף. ב-1937 נכנסו מעפילים יהודים לישראל דרך לבנון בסיוע המרונים. ב-1954 כתב דוד בן-גוריון למשה שרת שיש "לעשות הכל בזריזות ובמלא הקיטור" כדי לפעול להקמת מדינה מרוניסטית ידידותית בהר הלבנון: "הכסף מוכרח להימצא, אם לא מהאוצר אזי מהסוכנות. לשם מטרה כזו מותר לתלות על קרן הצבי מאה אלף דולר, חצי מיליון, מיליון – ובלבד שיקום הדבר".

המרכז הארמי זכה להכרה ממשרד החינוך, וקיבל אישור ללימודי ארמית בבית הספר היסודי בג'יש. שיעורי העשרה זוכים להשתתפות נלהבת של תלמידים מכל הכיתות. גם המדרשה הצמודה לכנסייה מלאה מפה לפה במבוגרים, מרונים מגוש-חלב שנרשמו לקורסי ערב ללימודי ארמית. בני העדה הזו מגדירים עצמם כבני העם הארמי-מרוני והנוצרי במזרח. חלקם מצאצאי כפר בירעם הארמי-מרוני העקור והחלק השני מהכפר המרוני ג'יש במרומי הגליל העליון. מטרת העמותה הארמית

האב-הכומר גבריאל נדאף היה אחד ממדליקי המשואות ביום העצמאות ה-68 למדינת ישראל. רבים אולי שמעו על פועלו של האב נדאף למען גיוס הערבים הנוצרים לצה"ל. רבים אולי קראו ושמעו על הסכסוך והמחלוקת במגזר הערבי-נוצרי בישראל, הרדיפה וההתנכלות לאב גבריאל נדאף ומשפחתו. אך לא כולם מודעים לכך שהוא אינו מגדיר עצמו כערבי, אלא כבן לעדה הארמית. אותו עם עתיק יומין ששפת אמו הייתה ועודנה הארמית – שפת התלמוד. ישנן קבוצות נוצרים מזרח-תיכוניות המשתייכות לכנסייה הסורית, המזהים עצמם כצאצאיהם של העם הארמי. העם הארמי נוצרי מתחלק למספר קבוצות: הארמים המרונים, הארמים-אורתודוקסים, הארמים-קתולים, הכלדנים, האשורים, היוונים-אורתודוקסים והקתולים, אשר עד למאה ה-12 דיברו ארמית, וכנסיות נוצריות אחרות שהתהוו במזרח או התפצלו מהקבוצות הנ"ל.

המרונים הם חלק מהעם הארמי שחי במסופוטמיה – הסהר הארמי הפורה ובמיוחד בלבנט. הם עם ארמי כנעני פניקי שחי באזור שנקרא היום סוריה ולבנון. הם המשך של אותו עם ארמי המקורי, אשר חי באזור ארם נהריים, ארם-צובא, ארם-דמשק וממלכות ארמיות ופניקיות אחרות אשר שפתם ותרבותם הייתה ארמית. העם הארמי שהיה פגאני ברובו, קיבל את ישוע והתנצר בשלב מאוד מוקדם בהיסטוריה הנוצרית, והיה מראשוני העמים אשר האמינו בישוע כמשיח וקיבלו את הנצרות, בנוסף לחלק מהיהודים הראשונים, שגם הם נקראו בשלבים מאוחרים יותר נוצרים.

האב גבריאל נדאף הוא תושב כפר יפיע בן 42, כומר יוני-אורתודוקסי, יו"ר פורום גיוס העדה הנוצרית לצה"ל ולשירות לאומי ומנהיגם הרוחני של הקהילה הארמית נוצרית בארץ. הוא סבור כי תרומה לחברה תוך שוויון החובות והזכויות של בני המיעוטים במדינה היא מפתח להשתלבותם. הוא ממשיך ודוגל בעמדה זו גם אל מול איומים והתנגדות קשה. שני בניו המשרתים בצה"ל סופגים אף הם איומים